

TÜRKİYE ERMENİLERİ PATRİĞİ SEÇİMİ

AVİM

Hastalığı sebebiyle görev yapamaz hale gelen Türkiye Ermenileri (İstanbul Ermeni) Patriği II. Mesrop Mutaşyan, 2016 yılında İstanbul Ermeni Patrikhanesi Ruhaneler Genel Meclisi tarafından emekli edilmişti. II. Mesropun emekli edilmesi sonrasında Almanyadaki Ermenilerin eski ruhani önderi Başepiskopos Karekin Bekçiyen *değabah* (Tr. kayyum □ geleneksel adıyla patrik kaymakamı) seçilmiş ve bir Müteşebbis Heyet oluşturulmuştu (Kayyum ve Müteşebbis Heyet, patrik seçimi sürecini yönetmekle sorumlular). Kayyum seçilmesi ve Heyetin oluşturulması sonrasında patrik seçiminin yapılması için, gerekli idari temaslar tamamlanmadan, kendiliklerinden tarihler belirlenmişti: 10 Aralık 2017de yeni patriği seçecek delegeler seçilecek, 13 Aralık 2017de ise bu seçilen delegeler yeni Türkiye Ermenileri Patriğini seçeceklerdi. Bu arada basında çıkan haberlere göre, kısa bir süre içinde, seçmen listelerinin oluşturulması gibi süreçlerin uzun sürmesi sebebiyle seçimin daha geç bir tarihe sarkacağı tahmin edilmeye başlanmıştı. Nitekim tahmin edilen oldu ve seçim konusunda öngörülen tarihlerde seçimler gerçekleşemedi. Şu anda patrik seçiminin hangi tarihte gerçekleştirileceğine dair tahminde bulunmak mümkün değildir.

İdari süreçlerin tamamlanamaması dışında seçim tarihlerinin tutturulamamasında Başepiskopos Bekçiyen ve Müteşebbis Heyetin payı göz ardı edilemez. Daha önceki bir yazımızda değindiğimiz gibi,^[1] * çeşitli kanallarla, geçmişte ve günümüzde sergilediği tutumundan dolayı hem Başepiskopos Bekçiyenden hem de Müteşebbis Heyetin bazı üyelerinden rahatsızlık duyulduğu ve onların mevcut konumlarının uygun bulunmadığı görüşü basında yer almıştır. Çıkan haberlere göre resmi yetkililerce, Başepiskopos Bekçiyen'in kayyum olarak kabul edilmediğini ve patrik seçimine başka bir formülle gidilmesinin faydalı olacağı bildirilmiştir. Bunun üzerine Müteşebbis Heyet başkanı ve diğer üç heyet mensubu istifa etmiştir. Ancak Başepiskopos Bekçiyen, kayyum sıfatı konusunda resmi yetkililerden herhangi bir geri dönüş almamış olmasına rağmen bu görevi sürdürmeye başlamıştır.

Başepiskopos Bekçiyen bununla da kalmamış, 2010 yılından patrikhaneyi yönetmek amacıyla atanmış olan Patrik Genel Vekili Başepiskopos Aram Ateşyanı, patrik seçim sürecine engel oluyor bahanesiyle, istifaya zorlamaya kalkmıştır. Başepiskopos Ateşyan, Devletten herhangi bir resmi belge gelmediğini belirterek istifa etmeyeceğini ifade etmiştir. Bunun üzerine Başepiskopos Bekçiyen başkanlığında toplanan Patrikhanenin Ruhaneler Genel Meclisinde 28 Haziranda yapılan bir oylamada, Başepiskopos Ateşyana karşı tartışmalı bir görevden alma kararı çıkmıştır. Diğer taraftan, resmi makamlar nezdinde Başepiskopos Aram Ateşyan halen Patrik Genel Vekili olarak görülmektedir.

Başepiskopos Bekçiyen daha da ileriye giderek, Patrikhanenin seçilmiş kayyumu olarak, aynı zamanda yeni bir patrik seçilene kadar tüm patrik yetkilerine sahip olduğunu iddia etmeye başlamıştır. Patrikhanenin Ruhaniler Genel Meclisinde bu yönde 28 Haziranda (yani Başepiskopos Ateşyanın görevden alınması kararıyla aynı tarihte) çıkan bir karar, Başepiskopos Bekçiyenin bu konuda eline güçlendirmiştir. Türkiye karşıtı Diaspora Ermenilerinin bakış açısını yansıtan hem yurtiçi hem de yurtdışındaki bazı basın organları ise, bu süreç boyunca Başepiskopos Bekçiyenin bu iddiasını destekler nitelikte yayınlar yapmışlardır. Bu yayınlarda Patrik Genel Vekili Ateşyan sürekli olarak yerilmiş, Başepiskopos Bekçiyen sürekli olarak övülmüş ve Devletin patrik seçiminin yapılmasına müdahale ettiği ve engellediği iddia edilmiştir.

Son olarak ise Başepiskopos Bekçiyen, patrik seçiminde aday olacağını beyan etmiştir. Yani Bekçiyen bir yandan tüm patrik yetkilerine sahip olduğunu ve patrik seçimini yönetmekle sorumlu olduğunu iddia etmekte, bir yandan da düzenlemekle sorumlu olduğu seçimlerde aday olduğunu ifade etmektir. Buradaki bariz çıkar çatışması ise Bekçiyeni destekleyen basın organları tarafından hiçbir şekilde dillendirilmemektedir.

İstanbul Ermeni Patrikhanesi Türkiye Cumhuriyetinin kurumlarından birisidir. Cumhuriyetin kurulmasından bu yana Türkiye Ermenileri Patrikleri resmi makamlarla uyum içinde Patrikhane geleneklerine göre seçilmiştir. Ayrıca basında çıkan haberlere göre, yeni bir patrik seçilmesi konusunda üst düzey resmi mutabakat olduğu da teyit edilmiştir. Dolayısıyla Devletin patrik seçimini engellemeye veya Türkiye Ermenilerini yeni bir patrikten mahrum etmeye çalıştığını ima etmeye çalışmak doğruyu yansıtmayan art niyetli bir çaba olmaktadır. Türkiye karşıtı Diaspora söylemini benimseyen bazı basın organlarını arkasına alan Başepiskopos Bekçiyen, patrik seçim süreci konusunda inatla resmi yetkililerle kavga etmeyi tercih etmekte ve dolayısıyla da patrik seçim sürecinin tıkanmasına yol açmaktadır. Mevcut durum, esas görevi kayyumluk yapmak olan, ancak seçilmeden patrik gibi davranmaya çalışan Başepiskopos Bekçiyenin ve onun destekçilerinin işine gelmektedir. Mevcut durumda patrik seçimi Türkiyenin Ermeni topluluğunun dini ihtiyaçlarını cevap verecek bir mesele olmaktan çıkmıştır. Mevcut durum, Başepiskopos Bekçiyen ve onun destekçileri için Diaspora etkisini Türkiyeye yayma çabasını içeren adeta bir iktidar mücadelesine dönüşmüştür.

Sonuç olarak Türkiye Ermenileri Patriği seçiminin neden yapılmadığının sorumluluğunun Devlette değil, patrik seçimi konusunda Devletle kavga etmeyi tercih edenlerde aranması yerinde olacaktır.

**Fotoğraf: İstanbul Ermeni Patrikhanesi (www.turkiyeermenileripatrikligi.org)*

[1] AVİM, Patrik Seçimi Konusunda Geleneksel Sürece Neden Karşı Çıkılmaktadır?, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2017 / 99, 13 Kasım 2017, <http://avim.org.tr/tr/Yorum/PATRIK-SECIMI-KONUSUNDA-GELENEKSEL-SURECE-NEDEN-KARSI-CIKILMAKTADIR>

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "TÜRKİYE ERMENİLERİ PATRİĞİ SEÇİMİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 118. Aralık 21. Erişim Nisan 02, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/tr/Yorum/TURKIYE-ERMENILERI-PATRIGI-SECIMI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır